

„Bárdos Lajos: Bartók emlékére”

A két zeneszerzőt kapcsolja össze a Bárdos Társaság és a KÓTA közös Bartók–Bárdos emlékhangversenye, melynek mottója egy, a koncerten is elhangzó (egyébként azonban ritkán hallható) műre utal.

A koncertet november 13-án tartották a *Zeneakadémia Solti György Termében*. Az este mintegy a keresztmetszetét adta Bartók és Bárdos kórus-életművének.

Bartók Béla művészetét az általa gyűjtött népdalokból összeállított dalcsokor, a cappella egyneműkarok: *Tavaszi; Madárdal; Bánat; Isten veled!*, valamint két zongorakíséretes ciklus: *Falun, Négy szlovák népdal*, reprezentálta. **Bárdos Lajostól** világi és egyházi, kíséret nélküli és zongorakíséretes kompozíciók szerepeltek. A két szerző „egyensúlyát” a műsorban a *Táncszvit* előadása biztosította, melyet az **Egri&Pertis Zongoraduó** adott elő, Pertis Attila négykezes átiratában.

<p>A Bárdos Lajos Társaság és A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége – KÓTA Emlékhangversenyt rendez</p> <p>Bartók Béla születésének 135. és Bárdos Lajos halálának 30. évfordulója tiszteletére Bárdos Lajos: Bartók emlékére</p> <p>2016. november 13. vasárnap, 18 óra Zeneakadémia – Solti Terem</p> <p>A hangversenyre tisztelettel meghívjuk és szeretettel várjuk</p> <p>Védnök: Szönyi Erzsébet Kossuth-díjas, a Nemzet Művésze</p> <p>Bárdos Lajosra emlékezik: Tardy László Liszt-díjas, érdemes művész</p> <p>Szerkesztő-műsorvezető: Márkusné Natter-Nád Klára</p>	<p>MŰSOR</p> <p>Kós Károly Általános Iskola – Kicsinyek Kórusa <i>Bartók Béla</i> gyűjtéséből: Népdalcsokor <i>Bárdos Lajos</i>: Gyermekkarok – a Kicsinyek kórusa és az Európa peremén c. gyűjteményekből: Szőlőhegyen köröszűl; Békák; Pénteki Péter; Kossuth-husár tánca Vezényel: Mitók Monika</p> <p>Szegedi Bartók Béla Nőikar <i>Bárdos Lajos</i>: Jubilate Deo <i>Bárdos Lajos-Endrődy László</i>: Ünnepi ének <i>Bárdos Lajos-Bóka László</i>: Bartók emlékére <i>Bartók Béla</i>: Gyermek- és nőikarok – <i>Tavaszi; Madárdal; Bánat; Isten veled!</i> Vezényel: Orlasi Péter</p> <p>Egri&Pertis Zongoraduó <i>Bartók Béla</i>: <i>Táncszvit</i> – Pertis Attila négykezes átirata - szünet -</p> <p>Ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium Leánykara <i>Bárdos Lajos</i>: <i>Menyecske</i> – zongorán közreműködik: <i>Fazekas Zsuzsanna</i> Mágos a rutafa <i>Bartók Béla</i>: <i>Falun</i> – I. Lakodalom, II. Bölcsődal, III. Tánc zongorán közreműködik: <i>Fazekas Zsuzsanna</i> Vezényel: Soltészné Lédecz-Judit</p> <p>Erkel Ferenc Vegyeskar <i>Bárdos Lajos</i>: Csillagvirág <i>Bartók Béla</i>: <i>Négy szlovák népdal</i> – zongorán közreműködik: <i>Vargu Csilla</i> <i>Bárdos Lajos</i>: <i>Libera me</i>; <i>Audi filia</i> Vezényel: Cseri Zsófia</p>
--	--

Igazi kórusünnep, a magyar énekkari kultúra ünnepe is volt ez a hangverseny, négy különböző összetételű, életkorú, arculatú együttes fellépésével: kettő iskolai, kettő felnőtt; kettő a fővárosból, kettő máshonnan.

Először a *Kós Károly Általános Iskola Kicsinyek Kórusát* hallhattuk, **Mitók Mónika** biztos irányításával. Harmadik-negyedik, és (Hraschek Katalin által tanított) ötödik osztályosok koncentrált előadásában szólt meg a már említett Bartók-népdalcsokor mellett egy sorozat Bárdos *Kicsinyek kórusa* és *Európa peremén* című füzeteiből.

A *Szegedi Bartók Béla Nőkár* énekelte a négy Bartók-egyneműkart, Bárdos-műsorukon a *Jubilare Deo*-motetta mellett két kevésbé ismert mű szerepelt, az 1975-ben, tehát kerek évfordulóra komponált *Bartók emlékére* (a regényíróként és irodalomtörténészként is számon tartott Bóka László *Bartók*-verséből vett szövegre), valamint az Endrődy László költeményét megzenésítő *Ünnepi ének Kaszap István tiszteletére*. (Egykori és mai aktualitások: az 1935-ben hőiesen viselt szenvedések közt elhunyt fiatalember kanonizálása már a negyvenes években megindult, Endrődy László Kaszap-életrajza és az ő versére 1943-ban született Bárdos-kompozíció egyaránt a gyorsan terjedő Kaszap-kultusz része; a katolikus egyház a magyar szentek és boldogok társágában november 13-án emlékezik órá is.) A szegedi együttest **Ordasi Péter** vezényelte – ökonomikus mozdulataira érzékletesebb azt mondanunk: *karjának erejével* tartotta fenn és formálta meg a műveket.

A *Ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium Leánykara Soltészné Lédeczi Judit* vezetésével készült a hangversenyre – végül azonban nélkül állt dobogóra: a neves karnagyot súlyos betegsége akadályozta. Hogy milyen elhivatott munka folyik ebben az iskolában és ebben az együttesben, bizonyítja, hogy karnagyuk nélkül is vállalhatták az előadást, biztosan támaszkodva a zongorakíséretet ellátó **Fazekas Zsuzsannára**. Bárdostól a *Menyecske*, Bartóktól a (nem iskolai kórusnak szánt) *Falun*-ciklus szólt meg, meggyőzően; csak Bárdos a cappella *Magos a rutafa* című művének előadását nem vállalhatták karnagy nélkül.

Negyedik együttesként az *Erkel Ferenc Vegyeskar* énekelte Bárdostól az *Audi filia*-motettát (a műsorfüzetben szereplő másik motetta, a *Libera*, elmaradt), azután *Varga Csilla* zongorakíséretével Bartók tót népdalait, majd megint Bárdostól a *Csillagvirág* című népdalrapszódíát – ez utóbbit különösen lendületes és kiérlelt előadásban hallhattuk. Karnagyuk, **Cseri Zsófia** mozdulatait nagyon differenciált kidolgozottság, feltűnő elegancia jellemzi.

Kórusünnep – írtek fentebb. A fellépő együttesek ünnepe, őket és műsorukat az est programját szerkesztő és konferáló **Márkusné Natter-Nád Klára** mutatta be, egyensúlyt teremtve egyfelől a tárgyyszerű adatközlés, másfelől a szerzők, előadók, a zenei nevelés és egyáltalán a magyar zene ügye iránti elkötelezettség személyessége között. Kórusünnepé tette azután ezt az alkalmat **Tardy László** ünnepi beszéde, mely a magyar zene-

FOTÓ: VOLTER ETELKA

élet egykori – ahogyan a szónok fogalmazott – „dirigensét”, Bárdos Lajost, a karnagyot, a Cecília-mozgalom és az éneklő ifjúság szellemi vezérét és áldozatos gyakorlati munkását állította a hallgatóság elé. Ugyancsak tárgyyszerűen és egyszersmind nagyon is személyesen, hiszen – mint a Mátyás-templom karnagyi pulpitusán és az Országos Magyar Cecília Egyesület társelnöki székében is Bárdos utóda – Tardy László a lehető legközelebről lehetett tanúja Bárdos munkásságának, hogy akinek korábban tanítványa volt a Zeneakadémián, utóbb évtizedekre munkatársul szegődjön a zeneéletben.

Bartók és Járdányi a társművészetek tükrében

Járdányi Pál bizonyosan nem foglalja el a köztudatban azt a helyet, amely őt a magyar, és ezen keresztül az egyetemes tudományhoz és művészethez való hozzájárulása alapján megilletné. Annak ellenére sem, hogy nevét viseli a Budapest II. kerületi Zeneiskola, és művei is el-elhangzanak a rádióban (koncerten viszont meglehetősen ritkán). Az a rendezvénysorozat, amely most az 50. évforduló alkalmából megvalósult, bizonyosan nem teljes mélységében, de legalábbis sokoldalúságának teljességében mutatta fel a zeneszerző-tudós és pedagógus munkásságát és emberségét. Talán alkalomszülte (a forrásokat biztosító pályázati lehetőségekhez alkalmazkodó), ám tartalmilag is szerencsés döntés volt a Bartók-évfordulóval közös ünneplés, a két életmű között mutatkozó lényeges párhuzamok okán (hangszer-pedagógia, népzenei rendszer-alkotás); ilyen párhuzam a történelmi traumákra adott művészi válaszadás (Trianon, 1956).

A *Magyar Művészeti Akadémia* által szervezett és a *Pesti Vigadóban* lezajlott kétnapos rendezvénysorozat mindenesetre nem Járdányi Pál halála napjához (július 29.), hanem az életében, pályafutásában oly meghatározó 1956-os „események” időpontjához igazodott (október 10–11.), ezt a kapcsolatot hangsúlyozta; joggal tartható számon a 60 éves évforduló eseményei között, dátuma, tematikája és gondolatisága szerint egyaránt. Három nagyobb egységből állt össze, az egész napos konferenciát és a rákövetkező esti koncertet megelőzte egy félnapos bevezető rendezvény, „előeste”.

Már a bevezető alkalom is feszített programot teljesített. Elsőként egy „PR-kerekasztal” név mögé rejtett előadássorozat hangzott el a zene-közönség-szervezés-üzlet témakörében, avatott muzsikuszakértők bevonásával. *Bátor Tamás* az idén már 16. évadjához érkezett *Bartók + Miskolci Operafesztivál* művészi koncepciójáról, megvalósításáról és megvalósíthatóságáról, hazai és nemzetközi, anyagi és szervezési lehetőségekről beszélt, meg a fesztivál és a város, fesztivál és a régió kapcsolatáról: arról, hogyan szólítja meg a *Bartók+* rendezvénysorozat évről évre azokat az embereket, akikért végül is létrejött.